

PRAVILNIK
O SPROVOĐENJU KONTINUIRANE EDUKACIJE I NAČINU VREDNOVANJA
STRUČNOG USAVRŠAVANJA

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovaj Pravilnik utvrđuje principe, sadržaj i oblike kontinuirane medicinske edukacije doktora medicine i bodovno vrednovanje svih oblika stručnog usavršavanja.

Ljekar ima pravo i obavezu da se stručno usavršava, prati razvoj, stiče nova znanja i vještine medicinske struke i nauke, posebno iz područja za koje je ljekaru izdato odobrenje za samostalan rad (licenca).

Sve oblike stručnog usavršavanja vrednuje Ljekarska komora Crne Gore (u daljem tekstu: Komora), u skladu sa ovim Pravilnikom.

II PRINCIPI KONTINUIRANE EDUKACIJE

Član 2

Stručno usavršavanje doktora ne prestaje završetkom studija i specijalizacije, već se nastavlja kroz program kontinuirane edukacije koja mora biti dostupna svim članovima Komore.

Ciljevi kontinuirane medicinske edukacije

- osposobljenost crnogorskih ljekara prema svjetskim standardima;
- naučna utemeljenost i savremenost kontinuirane edukacije te informisanost o novim svjetskim dostignućima iz područja medicinske nauke;
- jedinstvenost medicinske doktrine, medicinska saznanja moraju biti dostupna svim ljekarima koji obavljaju zdravstvenu djelatnost na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou;
- mogućnost i pravo na izbor sadržaja i oblika usvršavanja, posebno iz područja za koje je ljekaru izdato odobrenje za samostalan rad (licenca), a u skladu sa programom KME ustanove u kojoj je stalno zaposlen.

Generalni principi kontinuirane medicinske edukacije podrazumijevaju:

Komercijalni uticaj i pristrasnost

- pruženo obrazovanje mora biti bez bilo kakvog komercijalnog uticaja ili pristrasnosti;
- pruženo obrazovanje mora biti bez bilo kakvog oblika reklamiranja;
- sponzorstvo mora biti u obliku neobavezujućeg obrazovnog granta;
- edukacija koju je u potpunosti obezbjedila industrija farmaceutske ili medicinske opreme neće se razmatrati za akreditaciju.

Sukob interesa i rješavanje sukoba interesa

Članovi Organizacionog/Naučnog odbora će morati da navedu potencijalni ili stvarni sukob interesa.

Svaki stvarni sukob interesa će morati da se riješi prije održavanja edukacije.

Angažovanje učesnika i povratne informacije

- prisustvo učesnika se mora evidentirati;
- od učesnika se očekuje da daju povratne informacije o edukaciji-evaluacioni upitnik;
- organizator mora podnijeti izvještaj o događaju na osnovu povratnih informacija učesnika.

Kontrola kvaliteta

Komisija za KME Ljekarske komore će nasumično vršiti kontrole kvaliteta akreditovanih događaja na licu mjesta u cilju procjene usklađenosti sa kriterijumima za akreditaciju.

III SADRŽAJ I NAČIN KONTINUIRANE MEDICINSKE EDUKACIJE

Član 3

- Aktivno i/ili pasivno učešće na stručnim sastancima, kongresima/konferencijama, vebinarima, hibridnim sastancima, kursevima, seminarima, simpozijumima, kao i stručnim sastancima unutar organizacionih jedinica zdravstvenih ustanova (Prilog 1);
- Objavljivanje/recenziranje stručnih i naučnih članaka u časopisima/objavljivanje knjiga/poglavlja knjige;
- E- learning sa provjerom znanja;
- Periodična usavršavanja i studijski boravci u zemlji i inostranstvu;
- Prijava neželjenih dejstava lijekova;
- Drugi oblici stručnog usavršavanja u skladu sa ovom Pravilnikom.

IV ORGANIZACIJA KONTINUIRANE EDUKACIJE

Član 4

Kontinuiranu medicinsku edukaciju mogu sprovoditi fakulteti zdravstvenog usmjerenja, Komora, zdravstvene ustanove (javne i privatne), udruženja zdravstvene struke, Institut za ljekove i medicinska sredstva Crne Gore, Akademija nauka, profesionalni organizatori kongresa/konferencija i druge institucije u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Crne Gore.

Član 5

Akreditaciju i bodovno vrednovanje pojedinih oblika stručnog usavršavanja vrši Komisija za kontinuiranu edukaciju Ljekarske komore Crne Gore. Akreditacija se vrši ako je kandidovani program u skladu sa principima i ciljevima kontinuirane medicinske edukacije (Član 2).

Član 6

Aktivni učesnici (predavači po pozivu, predsjedavajući sesija, voditelji, predavači i instruktori na kursovima, seminarima i stručnim sastancima, moderatori okruglih stolova, voditelji diskusija) moraju biti lica koja imaju najmanje pet godina radnog staža i/ili najmanje isti stepen obrazovanja kao slušaoci. Ukoliko predavači ne ispunjavaju pomenute uslove, neophodno je da predavanje bude pripremljeno pod rukovodstvom mentora koji mora biti prisutan tokom izlaganja.

Prijava za kategorizaciju i bodovanje stručnog skupa

Član 7

Organizator mora podnijeti predlog za kategorizaciju i bodovanje stručnih sadržaja najkasnije mjesec dana prije početka, osim u slučaju stručnih sadržaja iz tačke 1e (stručni sastanci koje organizuju bolnice, klinike, instituti, domovi zdravlja) kada organizator može podnijeti predlog za ocjenu najkasnije 14 dana prije početka stručnog sastanka.

Organizator podnosi prijavu za kategorizaciju i bodovanje stručnog skupa (Obrazac 1). Uz zahtjev obavezno priložiti popunjen Obrazac o akademskim/naučnim referencama aktivnog učesnika.

Organizator akreditovanog programa mora obezbijediti organizaciono-tehničke uslove za uspješno provođenje programa KME, odnosno da ima razvijen sistem evidencije prisustvovanja, sistem provjere znanja i sistem evaluacije skupa, kao i sistem za čuvanje dokumentacije u vremenskom periodu od najmanje 5 godina.

Član 8

Fizičko lice (ljekar) može podnijeti zahtjev za vrednovanje edukacije ukoliko ista nije akreditovana od strane Ljekarske komore Crne Gore. Uz zahtjev je neophodno priložiti sertifikat sa programom edukacije. Ljekar podnosi predlog za ocjenu na Obrascu 2. ovog pravilnika

Član 9

Komora, u roku od 30 radnih dana od prijema predloga za ocjenu, provjerava da li stručni sadržaj odgovara uslovima ovog pravilnika i stručne sadržaje razvrstava po kategorijama. Nakon izvršene ocjene o ispunjenosti uslova za akreditaciju, komora obavještava podnosioca predloga o broju dodijeljenih bodova .

Finansiranje

Član 10

Stručni sadržaji koje organizuju farmaceutske ili druge srodne industrije (industrija medicinske opreme) neće biti bodovani za KME.

Bodovi se dodeljuju samo za stručne sadržaje pod slijedećim uslovom:

- da su informacije o izvorima finansiranja stručnih sadržaja dostupne javnosti,
- da je način finansiranja stručnih sadržaja obezbijeđen na način da se izbjegne bilo kakav uticaj na program, diskusiju, sastav ili izbor članova organizacionog i naučnog odbora,
- da edukativni materijali ne sadrže reklamne sadržaje ili druge oblike uticaja na učesnike,
- da se u prezentacijama ne smiju spominjati zaštićena imena lijekova,
- da naziv sponzora ili njegov logo nije prikazan u naslovu niti u realizaciji stručnog sadržaja, pojedinih sekcija ili naučnog predavanja.

Član 11

Organizator stručnog sadržaja i članovi organizacionog/naučnog odbora dostavljaju izjavu u pisanoj formi o potencijalnom ili stvarnom sukobu interesa koji se odnosi na finansijski ili drugi odnos. (Obrazac 3, Obrazac 4)

Član 12

Za stručni sadržaj za koji Komora sazna da je organizovan suprotno Članu 10 ovog pravilnika, bodovi se ne dodjeljuju, a već dodijeljeni bodovi brišu se iz evidencije bodova.

V BODOVANJE KONTINUIRANE MEDICINSKE EDUKACIJE

Član 13

Programi usavršavanja/broj bodova	
Pasivno sudjelovanje Učesniku programa usavršavanja iz tačke 1. koji uz sertifikat o prisustvu prilaže i dokaz o položenom testu za provjeru stečenog znanja, broj bodova se povećava za 50%. Edukacije koje efektivno traju manje od 1h se ne boduju.	
Sudjelovanje u nacionalnom, regionalnom ili međunarodnom kongresu/ konferenciji ili simpozijumu	1 bod/1 sat (maks. 2 boda/dan)**
Sudjelovanje u nacionalnoj , regionalnoj ili međunarodnoj školi/kursu ili seminaru	1.5 bod/1 sat (maks. 3 boda/dan)**
Studijski boravci u zemlji i inostranstvu sa mentorom uz opis provedenih aktivnosti i potpis mentora i direktora ustanove	2 boda/dan/ili 5 bodova nedjeljno (maks. 50 % u licencnom periodu)

Interni stručni sastanci sa prezentacijama koji se organizuju u zdravstvenim ustanovama*	0.5 bodova/1h (max. 1 bod/dan)**
Stručni sastanci sa prezentacijama koje organizuju profesionalna udruženja/sekcije*	0.5 bodova/1h (max. 2 bod/dan)**
<i>*Prisutnost i polaganje testa se dokumentuje potvrdom izdanom ,potpisanom i pečatiranom od strane odgovorne osobe-organizatora sastanaka.</i>	<i>**Bez dokaza o broju sati provedenim na edukaciji.</i>
2 Aktivno sudjelovanje. Sudjelovanje se dokumentuje sertifikatom o aktivnom učešću, ili kopijom programa/sažetka iz zbornika radova.	
<p>Predavanje na domaćim skupovima</p> <ul style="list-style-type: none"> - do 15 minuta - preko 15 minuta - uvodno predavanje, minimum 20 min <p>Predavanje na regionalni skupovima</p> <ul style="list-style-type: none"> - do 15 minuta - preko 15 minuta - uvodno predavanje, minimum 20 min <p>Predavanje na međunarodnim skupovima</p> <ul style="list-style-type: none"> - do 15 minuta - preko 15 minuta - uvodno predavanje, minimum 20 min <p>Predavači na stručnim sastancima koje organizuju: -bolnice, klinike, instituti, DZ -udruženja</p> <p>Voditelji (instruktori), moderatori usko specifičnih oblika edukacije na seminarima i kursovima, praktičnim vježbama- savladavanje vještina</p> <ul style="list-style-type: none"> -domaći -regionalni (<i>jasno definisati regionalni koje zemlje obuhvata</i>) -međunarodni 	<p>4 boda (max. 6 bodova po skupu)* 6 bodova (max. 9 bodova po skupu)* 8 bodova (max. 12 bodova po skupu)*</p> <p>5 bodova (max. 8 po skupu)* 8 bodova (max. 12 po skupu)* 10 bodova (max. 15 po skupu)*</p> <p>6 bodova (max. 9 po skupu)* 10 bodova (max. 15 po skupu)* 14 bodova (max. 20 po skupu)*</p> <p>- 3 boda - 4 boda</p> <p>3 boda/h (max. 6 bodova /dan)* 4 boda/h (max. 8 bodova/dan)*</p> <p>5 bodova/h (max. 10/dan)*max, bez obzira na broj sati tokom dana za koje je angažovan</p>
3. Oralna ili poster prezentacija rada na skupovima (kongres, konferencija, simpozijum)	
-domaći	- 4 boda
-regionalni	- 5 bodova

-međunarodni	- 6 bodova Broj bodova se dijeli sa brojem autora		
4. Učešće u stručnoj komisiji skupa (naučni odbor)	dan = 4 boda		
5. Priprema testnih pitanja za e-učenje (maks 1/10 bodova u licencnom periodu)	pitanje = 1 bod		
6. Samousavršavanje uz pomoć multimedijalnih programa za učenje na daljinu (e-learning), priprema i rješavanje testova i proučavanje stručne literature sa testovima (e-learning). Edukativni materijal mora biti odobren od strane Ljekarske komore Crne Gore ili ljekarskih komora iz okruženja sa kojima je usaglašen način bodovanja. (Po automatizmu se prihvataju bodovi EACCME (European Accreditation Council for CME) i AMA (American Medical Association), ostalo po ovom Pravilniku, maks. 1/4 bodova u licencnom periodu.			
-samousavršavanje uz pomoć multimedijalnih programa za učenje na daljinu , sa ili bez testova (e-learning) -test u pisanoj ili elektronskoj formi -tačni odgovori na test pitanja iz objavljenih članaka u odobrenim izvorima	1 sat/1 bod; 1 pitanje = 0.1 bodova * 1 pitanje = 0.1 bodova*		
<i>* Test mora biti objavljen na internet stranicama licenciranih organizatora testiranja. Autor testa mora biti stručnjak u oblasti iz koje je testiranje. Online sertifikati (štampani) moraju sadržati sledeće podatke: ime organizatora, naziv i datum edukacije, ime učesnika , trajanje edukacije, vrsta testa, dužina rešavanja testa, ime Ljekarske komore koja je odobrila i bodovala edukaciju. Ljekarska komora Crne Gore i organizator testa zaključuju ugovor kojim se određuju međusobna prava i obaveze, a u skladu sa ovim Pravilnikom te Statutom komore.</i>			
7. Naučna ili stručna publikacija (maks. 1/3 bodova u licencnom periodu) # Ostali autori dijele prikazani broj bodova u tabeli			
	Prvi autor	Ostali autori#	Recenzent
Članak u časopisu sa SCI / SCIE liste	12	6	6
Članak u recenziranom naučnom ili stručnom časopisu ili poglavlje knjige	4	2	2
Članak u naučno-popularnom časopisu	1	0.5	
8. Razvijanje i uvođenje inovativne preventivne/dijagnostičke/terapeutske/rehabilitacione metode	Do maksimalnog broja bodova potrebnih za produženje licence		
9. Uvođenje nove preventivne/dijagnostičke/terapeutske/rehabilitacione metode	Do 30 bodova		

10. Prijavljivanje bezbednosnih incidenata	
Prijavljivanje neželjene reakcije na lijek Nacionalnom centru za farmakovigilancu	1 bod/1 prijava, (max 1/10 bodova u licencnom periodu)
11. Učešće u sprovođenju medicinske službe u statusu volontiranja (npr. Ljekari bez granica, pro bono klinike, rad sa izbjeglicama	0.5 bodova/dan (maks. 1/10 bodova u licencnom periodu)
12. Ostali načini kontinuirane medicinske edukacije	
Komora može, nakon dobro obrazloženog predloga, dodijeliti najviše 10 bodova u licencnom periodu za sudjelovanje u nekim novim i ovim pravilnikom neobuhvaćenim načinom KME.	

VI EVIDENCIJA SAKUPLJENIH BODOVA

Član 14

Organizator stručnog skupa dužan je izdati ljekaru sertifikat/potvrdu o učešću u programu kontinuirane edukacije.

Organizator kategorisanog i bodovanog stručnog skupa dužan je dostaviti izvještaj o realizovanoj aktivnosti najkasnije 14 dana od održanog skupa. Izvještaj treba da sadrži:

- datum i broj akta o akreditaciji programa,
- spisak aktivnih i pasivnih učesnika sa brojem licence,
- dodijeljeni broj bodova za aktivne i pasivne učesnike,
- rezultat evaluacije programa od strane sudionika
-

Ukoliko organizator komori ne dostavi izvještaj, sertifikati se neće smatrati validnim.

Član 15

Potvrde (sertifikate) o učestvovanju na programima KME ljekari su obavezni da predaju jednom godišnje, na kraju svake licencne godine u kojoj su ostvareni.

Potvrde (sertifikati) moraju da sadrže sledeće podatke:

- službeni naziv organizatora akreditovanog programa;
- mjesto i datum održavanja;
- naziv kontinuirane edukacije;
- broj evidencione odluke o akreditaciji programa KE;
- broj dodeljenih bodova za učestvovanja;
- ime, prezime i broj licence zdravstvenog radnika kome se izdaje potvrda;
- pečat i potpis (elektronski, faksimil ili svojeručno) organizatora programa;
- broj sati edukacije.

Predavači moraju donijeti dokaz o trajanju predavanja (program skupa).

Komora za svakog ljekara, koji je upisan u Registar ljekara, vodi evidenciju sakupljenih bodova.

U evidenciju se bilježe slijedeći podaci:

- ukupan broj sakupljenih bodova;
- broj sakupljenih bodova po pojedinim stručnim sadržajima (oblasti medicine za koju traži licenca, bodovi za etiku, za komunikacione vještine i bodovi iz drugih oblasti medicine koji nijesu iz uže stručne oblasti);
- datum pribavljanja bodova;
- datum upisa bodova u evidenciju.

VII OSTALI NAČINI KONTINUIRANE MEDICINSKE EDUKACIJE

Član 16

Komora može, nakon obrazloženog predloga, dodijeliti najviše 10% bodova za sudjelovanje na ovim Pravilnikom neobuhvaćenim oblicima KME.

VIII KME U INOSTRANSTVU

Član 17

KME u inostranstvu može biti priznata ukoliko odgovara statutu i pravilniku ove ljekarske komore.

Ljekar koji je obavio KME u inostranstvu u obavezi je da priloži dokaz u cilju priznavanja KME.

Automatski se priznaju bodovi edukacije akreditovane od strane: European Accreditation Council for Continuing Medical Education (EACCME), American Medical Association (AMA), Royal College of Physicians and Surgeons of Canada, a ostali vidovi edukacije će se bodovati u skladu sa kriterijumima ovog Pravilnika.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 18

Postupci koji su u toku u vrijeme stupanja na snagu ovog Pravilnika, nastaviti će se i dovršiti prema odredbama Pravilnika koji je bio na snazi u vrijeme pokretanja tih postupaka.

Član 19

Ovaj Pravilnik stupa na snagu **osmog ili petnaestog** (8 ili 15 – *konsultovati pravnike*) dana od dana usvajanja na Skupštini Ljekarske komore.

Član 20

Ovaj Pravilnik je objavljen na [www stranici Ljekarske komore Crne Gore](http://www.ljekarskakomora.me)
<http://www.ljekarskakomora.me>

PRILOG 1

OBJAŠNJENJE POJMOVA

KONGRES

Kongres je skup koji sveobuhvatno obrađuje neki specifični medicinski problem ili više problema za koje postoji zajednički interes učesnika.

Karakteristika kongresa je da traje najmanje dva dana i ponavlja se u dogovorenim vremenskim periodima.

Kongres mora da sadrži plenarna naučno - istraživačka ili stručna predavanja kao uvod u temu koja će se dalje obrađivati na predavanjima, radionicama, okruglim stolovima, poster sesijama, raspravama i drugim oblicima rada.

SIMPOZIJUM

Simpozijum predstavlja vid kontinuirane edukacije gde se multidisciplinarno obrađuje jedna tema.

Simpozijum može imati uvodno predavanje stručnjaka za određenu temu, usmene prikaze, radionice ili postere uz mogućnost rasprave.

KURS

Kurs je vid kontinuirane edukacije u okviru koje se prenose teorijska znanja i vještine u manjoj grupi polaznika (do 50 osoba). Vještine treba da čine minimum 50% predviđene dužine trajanja kursa i moraju detaljno da budu opisane u sažetku.

Kursevi sadrže edukativni materijal, provjeru znanja nakon završenog kursa i evaluaciju zadovoljstva učesnika kursom.

Neophodno je da je predavač stručnjak u oblasti iz koje drži predavanje, što dokumentuje podacima iz biografije.

SEMINAR

Seminar je stručni skup - sastanak ili serija sastanaka koji se odnosi na sticanje znanja preko slušanja i razmjene mišljenja sa predavačima i drugim učesnicima.

STRUČNI SASTANAK

Stručni sastanci podrazumijevaju vid kontinuirane edukacije na kojima se održavaju predavanja o jednoj ili više tema iz oblasti ciljne grupe.

VEBINAR

Vebinar je „on line“ obrazovna prezentacija uživo tokom koje se mogu potvrditi prisutnost učesnika i poslati pitanja i odgovori.

E-učenje

E-učenje je učenje korišćenjem elektronskih tehnologija za pristup trajnom obrazovnom sadržaju u vrijeme pogodno za učesnika. U većini slučajeva, to se odnosi na kurs ili program koji se isporučuje potpuno „on line“.

HIBRIDNI SASTANAK/KONFERENCIJA

Hibridni sastanak je sastanak ili događaj koji se održava na fizičkoj lokaciji gdje se podskup učesnika pridružuje iz publike, a drugi dio se pridružuje „on line“.

STUDIJSKI BORAVCI

Studijski boravak podrazumijeva boravak u zdravstvenim i obrazovnim ustanovama zdravstvene struke radi dodatne edukacije ili upoznavanja organizacije rada.

Sprovodi se pod rukovodstvom mentora koga određuje rukovodilac ustanove u kojoj učesnik boravi i o čemu izdaje potvrdu koja sadrži podatke o svim aktivnostima koje su obavljene tokom studijskog boravka.

AKTIVNI UČESNICI

Pojam uključuje: predavače po pozivu, predsjedavajuće sesija, trenere radionica, moderatore okruglih stolova, voditelje diskusija, prezentere obrazovnog sadržaja e-nastavnog materijala itd.

PASIVNI UČESNICI pojedinih oblika kontinuirane edukacije su polaznici koji stiču znanja i vještine (slušaoci i drugi), poster i usmeni prezenteri radova.

REGIONALNI SKUPOVI: skupovi koju su organizovani na teritoriji država bivše SFRJ i gdje su učesnici predominantno sa teritorija tih država.

ORGANIZACIONI/NAUČNI ODBOR:

Osobe koje su odgovorne ili su doprinijele osmišljavanju događaja, odabiru i pripremi formata i sadržaja programa itd.

GRANT ZA OBRAZOVANJE BEZ OGRANIČENJA

Obrazovni grant bez ograničenja je finansijsko sponzorstvo koje sponzor nudi organizatoru putem transparentnog ugovora. Sva sredstva moraju biti obezbijeđena bez bilo kakvog pokušaja sponzora da utiče na program, pojedinačne sesije, teme za diskusiju, sadržaj predavanja ili izbor predavača.

Obrasci

Obrazac 1: Prijava kontinuirane edukacije (organizator)

Obrazac 2: Zahtjev za dodjelu bodova u postupku kontinuirane edukacije (lično)

Obrazac 3: Izjava o sukobu interesa (organizator)

Obrazac 4: Izjava o sukobu interesa (organizacioni/naučni odbor)

Obrazac 5: Izjava mentora

Obrazac 6: Izvještaj o održanom akreditovanom programu KE sa spiskom učesnika.